

Počítačová lexikografie
21. století
Adam Rambousek

Počítačová lexikografie

21. století

Adam Rambousek

Digitální revoluce

- korpusová revoluce, od 80. let
 - studium a pochopení jazyka
 - práce lexikografů
 - slovníky jsou pořád slovníky
- digitální revoluce, od 90. let
 - s rozšířením webu se zrychluje
 - nové způsoby využití

Digitální slovníky

- výhody
 - místo
 - multimedia, odkazy (výslovnost, video, odkazy na web, hry...)
- aktuálnost (nečekáme 5 let na nové vydání)

*"The suggestion that dictionary space is unrestricted is actually largely correct, but only when space is understood as the capacity to hold the total content of the dictionary -- this sense of **dictionary space** could provisionally be called **storage space**. There is at least one more important sense of dictionary space which I will here call **presentation space**...refers to how much can be presented (displayed, visualized) at a given time to the dictionary user." - Robert Lew*

- propojení s korpusy
 - ordnet.dk
 - DWDS.de
 - CPA/PDEV (pdev.org.uk)

The screenshot displays four browser windows related to the German word 'Holzweg':

- DWDS-Wörterbuch (2013):** Shows the entry for 'Holzweg' (mask., -s/-es, -e), its composition from 'Holz' and 'Weg', and an example sentence: 'salopp auf dem Holzweg sein sich irren'. It also includes a search filter and version information (0.4.16).
- OpenThesaurus:** Lists synonyms for 'Holzweg', including 'Abweg', 'Holzweg', and 'Irweg'. Version: 2013-07-16.
- Kernkorpus 20 (eingeschränkte Version):** Displays search results for 'Holzweg' with 60 hits. The first 10 results are shown as snippets from various texts.
- Etymologisches Wörterbuch (nach Pfeifer):** Provides a detailed etymological history of 'Holzweg', tracing it back to Old High German and Old Norse roots, and explaining the meaning of related terms like 'Holz', 'Holzweg', and 'Holzweg'.

DWDS-Wörterbuch (2013)

Holzweg Aussprache: ▶

mask., -s/-es, -e

Zusammensetzung mit: Holz, Weg

salopp *auf dem Holzweg sein* sich irren

wenn du glaubst, du kannst das verhindern, (so) bist du auf dem Holzweg

Version: 0.4.16 | Quelle: WDG | Vollartikel [Kompakt](#) | [Details](#)

OpenThesaurus

Synonymgruppen für **Holzweg**

Abweg, Holzweg, Irrweg

Version: 2013-07-16 [Openthesaurus-Webseite](#)

Kernkorpus 20 (eingeschränkte Version)

Treffer: **60**, davon anzeigbar: 45 (nach Anmeldung: 45)

Im Kernkorpus wird zwischen Groß- und Kleinschreibung unterschieden.

- ...lese setzen, sind auf dem **Holzweg**. Die Psychologen unte...
- ...Möglichkeiten am Ende auf **Holzwege** führen. Wer Europa abl...
- ...aldsterben - das sei "ein **Holzweg**", der Wald sterbe gar ni...
- ... zwingen, ist sie auf dem **Holzweg**. Es werde mindestens ...
- ...erie, die Westler auf den **Holzweg** bringen könnte, durch Vor...
- ...doch muß nicht gerade ein **Holzweg** sein. Seit der Auflösu...
- ...vielleicht völlig auf dem **Holzweg** (auf einige Fehler wurde ...
- ...m. Sie sind auf einem **Holzweg**, lieber Herr Mühlbauer. ...
- ...et. Jetzt sind mir die **Holzwege** heruntergefallen, auch Ec...
- ...ienden übernommen hat « (**Holzwege** 92). Aber Philosophie und...

1 2 3 4 >>|

Darstellung | Suchfilter

ZEIT & ZEIT online

Treffer: **420**

- ...reicht haben, ist auf dem **Holzweg**. Kölns Coach Christop...
- ...erufen, sind also auf dem **Holzweg**? Delgado: Das kann nu...
- immer, da beide aber aufm **Holzweg**. Er selbst teilte de

Etymologisches Wörterbuch (nach Pfeifer)

aengl. *anord.* *holr*, *mnrl.* *holr*, *enrgl.* (drihtenschn) *holr*, *schweu.* (mundartlich) *hult* führen als schwundstufige Bildungen (germ. **hulta-*) wie griech. *kládos* (κλάδος) 'Ast, Zweig, Trieb', *kladarós* (κλαδαρός) 'gebrechlich' und unterschiedlich ablautendes lat. *clādēs* 'Verletzung, Schaden, Unheil, Niederlage' sowie aslaw. *klada* 'Holzblock', russ. *kolóda* (колода) 'Balken, Block, Baumstamm' auf eine *d*-Erweiterung der Wurzel ie. **kel(ə)-* 'schlagen, hauen', so daß *Holz* ursprünglich als das 'Abgeschlagene, Abgehauene' aufzufassen ist. – **holzen** Vb. 'Holz fällen und aus dem Walde schaffen', mhd. *holzen*, auch 'mit Holz versehen', übertragen 'prügeln' (Anfang 19. Jh.), im Fußball 'roh spielen' (20. Jh.). **Holzer** m. 'Holzhauer', mhd. *holzer*; im Fußball 'roher Spieler' (20. Jh.). **hölzern** Adj. 'von Holz', mhd. *hulzerīn*; vgl. daneben ahd. *holzīn* 'aus Holz' (um 1000), mhd. *hülzīn*, *holzīn*. **holzig** Adj. (16. Jh.). **Holzapfel** m. 'wildwachsender Apfel', mhd. *holzapfel*. **Holzschnitt** m. 'in eine Holzplatte eingeschnittenes Bild und dessen Abdruck' (18. Jh.). **Holzweg** m. 'Waldweg, Weg, auf dem aus dem Walde Holz transportiert wird', mhd. *holzweg*; übertragen 'Weg, der plötzlich aufhört, Abweg, Irrtum' (15. Jh.).

Version: 1.0.57

Wortprofil 3.0

Abfragewort: Vergleichswort:

Substantiv logDice 36

Überblick zu '**Holzweg**'

befindet auf **begeben auf** **beschriften** **erweisen als**
 führen auf gefährlichen geraten auf **Sackgassen** schickte auf
Weg ökonomischen

- ▶ '**Holzweg**' hat Attribut
- ▶ Koordination mit '**Holzweg**'
- ▶ '**Holzweg**' ist Aktivsubjekt von
- ▶ '**Holzweg**' ist Akkusativ-/Dativobjekt von
- ▶ '**Holzweg**' ist Prädikativ von

- stahujeme data z webu
 - Wordnik.com
 - příklady z webu, Twitteru
 - definice z přístupných slovníků
 - komentáře
 - uživatelské seznamy
 - obrázky z Flickr

- obsah vytvářený uživateli (90-9-1)
 - slovníky (Wiktionary, slovník.zcu.cz...)
 - volba uživatelů (Dewan Bahasa dan Pustaka: výběr nejlepších překladů nových termínů)
 - komentáře uživatelů

“Seen & Heard”

What made you want to look up *confer*? Please tell us where you read or heard it (including the quote, if possible).

12 comments ▾

Comment using... ▾

Mary Taylor · Williamsburg, Ohio

I read it in our church constitution. Full membership shall only be conferred: Followed by a list of requirements.

[Reply](#) · [Like](#) · September 5 at 8:45am

Advanced course English Words, Slang and expressions

that's interesting, I always thought that confer means just gathering together to discuss something, but today I found that it has another meaning which is even more popular than what I know.

[Reply](#) · [1 Like](#) · August 1 at 1:02pm

Chytré slovníky

- přizpůsobení uživatelům
 - výběr úrovně/profilu
 - věk, odbornost, základní/podrobné...
 - analýza akcí
 - hledá neobvyklá slova, je zkušenější?
 - adaptivní slovníky
 - Remind on Lookup (zvýraznění dříve navštívených významů)

Macmillan, zkušenosti

- proč přejít na digitální verzi?
 - rozhodují čtenáři - zvyšuje se návštěvnost webu, snižuje prodej knih
 - náklady na tisk a distribuci (celosvětově)
 - alternativa dřív nebo později je to nevyhnutelné

- použít freemium model?
 - omezená část zdarma, plná placená
 - co vypustit z verze zdarma, aby placená byla lákavá?
 - -> pro obecná data to moc nefunguje

- kdo je konkurence?
 - dříve snadná odpověď
 - pro Macmillan pět dalších slovníků stejného typu
 - nyní každý
 - agregátory
 - Google (definice)
 - diskusní fóra
 - stránky pro studenty ...

- jak přitáhnout čtenáře?
- odkazy, optimalizace pro vyhledávání
- zpětná vazba a úpravy podle ní
- přehledný design
- **obsah**

- čtenáři chtějí:
 - přehlednost
 - čitelnost
 - žádné otravné reklamy
- vydavatel chce:
 - marketingové údaje
 - maximum příležitostí k výtěžku (reklama)

The screenshot shows a web browser window with the Cambridge Dictionary website. The search bar at the top contains the word "election". The main content area displays the English definition of "election" as a noun, with a brief explanation: "a time when people vote in order to choose someone for a political or official job." Below the definition, there are several advertisements. On the left, there is an ad for "ELEKTRINA nebo PLYN na ROK ZDARMA?" (Electricity or Gas for a year free). In the center, there is an ad for "Jemný dotek pro hladké oholení" (Soft touch for smooth shaving) by "bezšňůrové" (shaver brand). On the right, there is an ad for "SMART Thesaurus: Elections" and "Definitions of 'election' in other dictionaries".

Po rekonstrukci

ELEKTRINA
nebo **PLYN**
na **ROK**
ZDARMA?

English definition of "election"

election

noun [C or U] [UK](#) [US](#) /ɪˈlek.ʃən/

B1 a time when people vote in order to choose someone for a political or official job:

*The government is expected to **call** an election (= allow the country to vote) very soon.*

Local government elections will take place in May.

The first election results have started to come in.

→ SEE ALSO [by-election](#), [general election](#)

(Definition of election noun from the [Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus](#) © Cambridge University Press)

[Focus on the pronunciation of election](#)

More definitions for "election"

[by-election](#) *noun*

[re-election](#) *noun*

[election day](#) *noun*

[election campaign](#) *noun*

[general election](#) *noun*

[election day](#), at [polling day](#) *noun*

[See all results »](#)

Definitions of "election" in other dictionaries

[American English](#) | [Business English](#) | [Learner's](#)

Translations of "election"

[in Spanish](#) | [in Turkish](#)

SMART Thesaurus: [Elections](#)

"election": synonyms and related words:

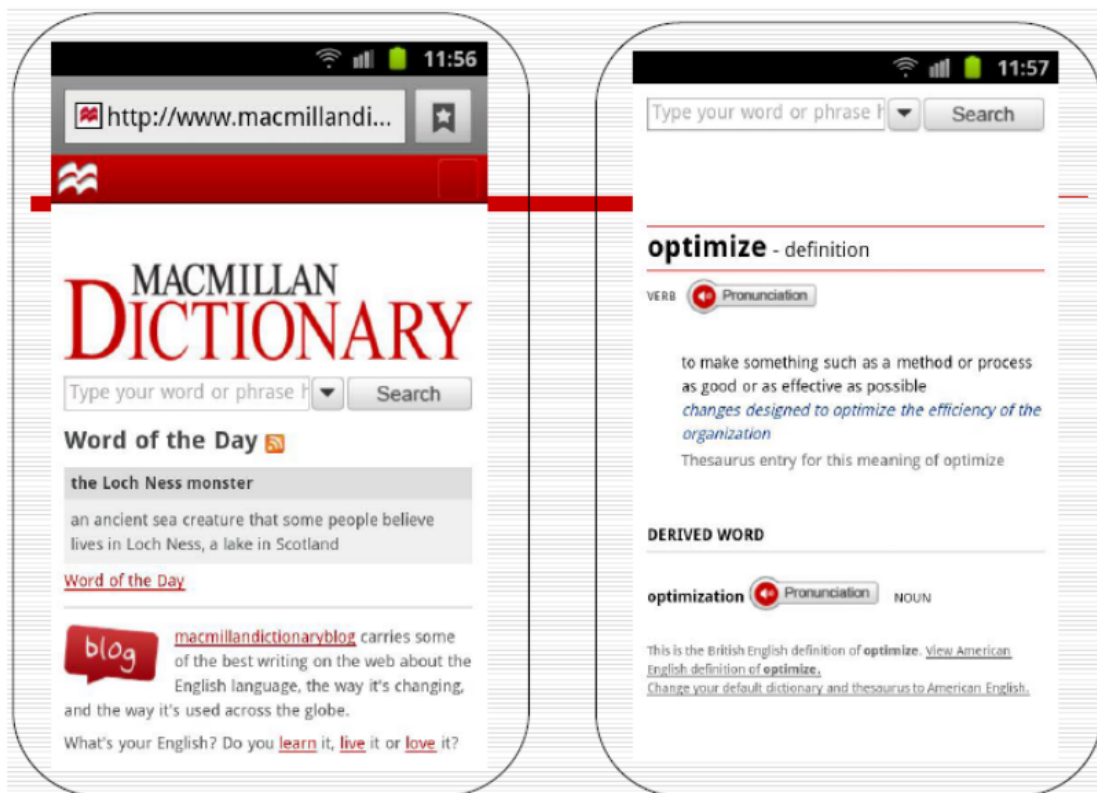

Pošlete
fotku
z **rodinného**

Jemný dotek pro hladké oholení

bezšňurové
nabíjení | hodina

- nárůst počtu uživatelů z mobilních zařízení
- optimalizovaná verze pro mobily (2013)

- obsah
 - pravidelné aktualizace, 3-4 za rok
- další zdroje
 - integrovaný tezaurus
 - jazykové hry
 - uživatelský slovník Open Dictionary
 - blog

- dosavadní zkušenosti
- postupně se objevují nové možnosti zisku
 - aplikace, API, licence
- metoda pokus-omyl
- od ledna 2010 pětinasobný nárůst návštěvnosti
- zlepšení pozice při vyhledávání
- příjem z reklam ze zanedbatelného na významný
- stále spíše přechodné období

Digitální slovníky

- posun od produktů ke službám
- *"Will there be lexicographers in the year 3000?"* (Grefenstette)
- ...but *"Will there be dictionaries?"* (Rundell)